

OVIDIU

PRIMA

Revistă Literară Dobrogeană

APARE LUNAR

DIRECTOR, PETRU VULCAN

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL, 5

ABONAMENTUL:

Un an în țară	Lei 6	Un an străinătate	Lei 10
Jun. an	3	Jun. an	5

UN NUMAR 50 BANI

SUMARUL:

No. 9.

Ion Bănescu și orașul Constanța de **Petru Vulcan**; — Nașterea opalului (din englezește), **Albert Dav.** — Copil (nuvelă), **F. David, Bacău.** Din trecut (versuri), **Const. Dimitriu.** — Cântă harde (versuri **Albert Dav.** — Idealul (nuvelă urmare și fine), **Petru Vulcan.** — *Quelque pensée*, **Albert.** — Noapte de Iarnă (poemă), **David Bacău.** — Pastel, **Const. Dimitriu.** — Epigrame, **Const. Dimitriu.** — Istoria Epirului (epoca veche), **V. Diamandi (Salonic).** — Despre iubire de **M. A. Rennert.** — Darea de seamă a comitetului pentru ajutorarea veteranilor din Dobrogea. — Bibliografii. — Inștințări.

CONSTANȚA @ @ @ @ @
 TIPOGRAFIA „OVIDIU” B.
 VURLIS, 1905 @ @ @ @ @

Colaboratorii Revistei „OVIDIU”

Florian I. Becescu, Rădulescu Niger, Dr. Al. Tălășescu, Nuși Tului, Dim. C. Zavalide, Albert Dav, Dem. Teleor, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duscian, Căpitan Popovici (Razboeni), Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nușy P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iliescu, F. David Bacău, Iulian Siniol, M. A. Rennert, Const. Cihan, Const. G. Brădăteanu, Al. Răulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Bațaria, P. Daniilescu, Ion Constantinescu, I. Ghițun, Cruțu Delasăliște, Șt. Tuțescu, Popescu-Turmu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

Către abonații noștri.

Cu numărul acesta trecând în al patrulea trimestru al anului al 5-lea, rugăm stăruitor pe toți abonații noștri rămași în urmă, să binevoiască a ne achita abonamentul de 6 lei, de oarece cheltuelile ce întâmpinăm cu imprimarea lui «Ovidiu», întrec puterile noastre.

Spre a face ca „Ovidiu” să strebată în diferitele orașe din țară, aducem la cunoștința generală că direcțiunea va oferi un abonament gratuit plus romanul «Armăna» expediat franco persoanei care ne va face 5 abonamente plătite anticipativ.

Numărul present se suspendă pentru toate ziarele și revistele pe cari le am anunțat adese ori în „Ovidiu” fără ca ele să-și facă datoria să-l anunțe la rândul lor.

BIBLIOGRAFII

A apărut No. 8, anul I din interesanta revistă „Munca literară și științifică” cu următorul bogat și variat cuprins: Rabojul sau cherticul de Gh. Ghibănescu; Cucul și Turturica de D.-r. M. Gaster; Suflete curate (capo d'operă a literaturii Sârbe, tradus de I. Dușian din *Giura Jacșici*; Populare ispaniole de S. G. Vărgolici; Singura rochie de Arpad de Berczik; Ovid către soția sa de S. G. Vărgolici; Boles Rchapont nuvelă trad. de C. Popovici-Iași din Maxim Gorghi; După bătae de Victor Hugo; Lupta pentru existență (nuvelă) de Anatol Beaulieu; O victimă (nuvelă) de C. Aurel; Călătoriile și aventurile d-șoarei Friquette (operă complectă) de Louis Bousenard; judecata lui Sancko de Miquel de Cervantes trad. de Radu Ghimpe; cugetări; biografie: Th. Dornescu în activitatea sa de primar și prefect al jud. Neamț de C. D. Gheorghiu.

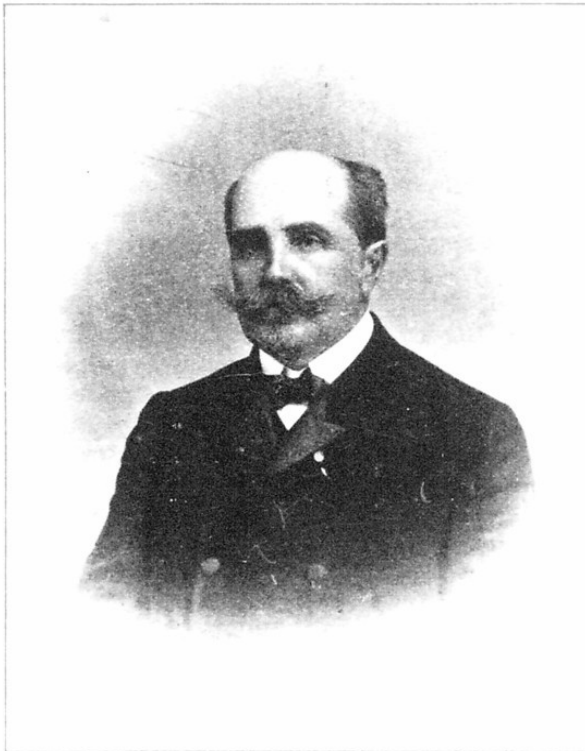
Abonament anual 8 lei; cu numărul 60 bani.

Redacția Cuza-Voda 257, Peatra-Neamțu.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEADA

DIRECTOR FONDATOR: PETRU VULCAN

• Ion Bănescu, Primarul orașului Constanța.

ION BĂNESCU

și
Orașul Constanța

Hotărândune să ilustrăm acest număr cu portretul D-lui Ion Bănescu, Primarul orașului Constanța, am căutat mai mult un prilej să aducem în discuțiune starea Constanței în trecut și în prezent, cum și progresele ce s'au realizat sub

diferiți primari, din punct de vedere estetic și util.

Dar chiar dacă ne-am fi mărginit numai la activitatea persoanei d-lui Bănescu, n'am fi putut-o face, fără să zugrăvim o pagină însemnată a orașului nostru, cu istoria căruia să confundă și numele d-lui Bănescu, un român inimos și luminat a cărui țintă nu-i alta de cât să-l învrednicească Sfântul să-și vază

Constanța înflorind ca o floare în glastră, îngriind-o, și muncind pentru îndestularea ei cu apă bună, băutoare și igienică, cu străde și trotoare numeroase, cu canalizare și iluminare suficientă, în fine cu tot ce se cere unei cetăți moderne, demne de a adăposti între zidurile ei pe urmașii divului Traian.

Firește, trebuia să vie în fruntea cetății o fire eminentamente naționalistă, în inima căreia vibrează cel mai cald și mai sincer patriotism, care să-l doară sufletul pentru tot ce e al nostru, spre a ne învrednici Cerul și pe noi să zicem: *in fine a început a se simți viând românismul în Constanța.*

Da, noi cunoaștem Constanța și sub altă față. Nu-i mai mult de cât un deceniu de atunci când am călcat pentru prima oară în Tomis-ul lui Ovidiu și cercetând cu ochii împrejurimile statuei lui, trăgând cu urechea în dreapta și'n stânga, am putut auzi cuvântându-se toate limbile, nu mai românească nu, în cât fără voe am exclamat triști: vai, în care parte a Anatoliei ne găsim aci? Într'adevăr așa și era. Marii proprietari și comercianți de cereale, manufactură, băcănie, reprezentanții industriei, în fine întreaga mișcare a „agorei“ era și este străină, ca probă dăm o mife de lei premiu aceluia care ne va arăta chiar în prezent un băcaș român în toată Constanța,

Românismul era reprezentat printr'o infimă parte a funcționarismului, căci și aci, grecii în deosebi, se aciuiaseră pentru totdeauna în diferitele administrațiuni.

Mai puteai vedea pe român în uniformă, în rândurile armatei și atâta tot.

O aristocrație română de baștină constanțiană n'a existat în locul de exiliu al lui Ovidiu și în lipsa ei s'a format aristocrația biurocrațică care s'a aliat în moravuri și în toate cu societatea par-

venită greco-levantină. Această aristocrație de origină străină a inoculat în aristocrația noastră biurocrațică disprețul de limba maternă și de tot ce e românesc, și astfel această din urmă a ajuns în curând să-și uite limba strămoșească și să se alieze prin sânge cu vrăjmașii neamului nostru.

Românismul nu mai viază de cât în inimele micilor funcționari cari s'au văzut sfidați cu dispreț și socotiți de o turmă de iloți.

Această era starea spiritelor într'un trecut apropiat. În anul 1897, funcționarii diferitelor administrațiuni, ca cei mai luminați dintre lumea ce populează Constanța, fondează instituțiunea de cultură română „Ovidiu“, care într'un scurt timp ajunge la o înflorire demnă de invidiat de către străini; dar invidia lor ia în curând o atitudine ostilă: ei voiau disparițiunea acestei instituțiuni care venea să cimenteze patriotismul românilor și după lupte înverșunate, au isbutit prin ai noștri, cari s'au transformat în cozi de topoare, să doboare ștejarul falnicei păduri: „Cercul literar Ovidiu“.

În marele funcțiuni ale statului și ale județului, fiind aciuiati pe atunci străini de neamul nostru, cum am spus, încep persecuțiunile neroniane în contra funcționarilor lor subalterni cari lucrașeră pentru înflorirea românismului.

Această din punct de vedere al stărei sufletești sociale, iar în ce privește progresul orașului în mersul lui evolutiv, întâmpină un hop de neînving, se întâmplă un fel de cutremur spăimântător care schimbă cursurile apelor, pozițiunea munților și a dealurilor, pe suprafața pământului se desenează mii de crăpături, apa care țijnește din pământ e pestilentoasă, se îmbolnăvesc cetățenii de tifos, primogeniții de ambele sexe mor, și afară de bulevardul de lângă mare, în colo peste întreg orașul e stă-

pân întunericul și mocirlele stradelor ating apogeul, plus marea tinde să prăbușească în partea nordică cetatea, fără ca edilii vremii să ia măsuri de apărare, deși mijloacele bănești le-au stat la îndemână.

Așa se prezintă aspectul Constanței în alegorie în trecutul apropiat.

Și astfel când nici un cap numai gândea și nici o inimă numai simțea românește la primăria orașului nostru, vedem luând naștere monstruoziități bizare ca abatorul compus din trei corpuri de clădiri zidit în centrul orașului, sfidându-se opinia publică și interesele cetățenilor, sleinduse fondurile comunei numai și numai să se lovească în interesele adversarilor politici.

Aceste trei corpuri de clădire lăsate în părăsire astăzi, după ce comuna a cheltuit aproape una sută mii lei, sunt martore celei mai condamnabile administrații ce s'a văzut vreodată.

Cu inima îndurerată trebuie să o mărturisim în interesul adevărului, că moravurile noastre ajunseser la o decădere complectă. Nu ți se lua în seamă nici merit personal, nici că ești o inteligență superioară și că cu munca ta ai contribuit la înflorirea acestui neam.

Erai dușmănit, persecutat până în pânzele albe, străin în țara ta.

Dar D-zeul părinților noștri cari ne-a mântuit de furia atâtor popoare barbare, ne-a scăpat și de acest reu și într'o bună zi ne-am învrednicit să vedem în fruntea acestei comuni un primar român neaoși, fost revizor școlar al acestui județ, fost directorul gimnaziului local, fost avocat, ajuns popular în orașul acesta prin verva lui oratorică, încălzind și însuflețind mulțimea prin ideile și simțimintele sale expuse cu maestrie în fața auditorului.

Acesta este Ion Bănescu. N'avem nevoie să-i facem biografia, de aceea nu ne-am interesat să știm unde s'a nă-

cut, de câți ani e, ce studii are. Nouă ni-i de ajuns să știm că înainte de toate e român din cei cu tărie sufletească pentru ca să ne bizuim pe el și să sperăm că va lecuși toate rănile cauzate de cutremurul din trecut, și va face că acest oraș să atingă culmea progresului visat de bunii români.

Voiți dovezi?

Să dăm în treacăt câteva: *instalațiunea splendidă a băilor Mamaia, care poate fi privită ca o fală a Constanței. Turnurile pavilioanelor și al gării pe limba acea de nisip ce se numește Mamaia, care cuprinde cea mai minunată plajă din lume, se înalță ca în lumea basmelor.*

Stradele în partea de sus a orașului încep așa avea trotoarele lor și cetățenii nu pot de cât să binecuvinteze că au scăpat de marile noroae.

Tot pentru acea parte a orașului s'a votat în budget de către actualul consiliu, fondurile necesare pentru construirea unui local de biserică care să dea servescă trebuințele religioase ale populației din acea parte a orașului.

Tot d-l Bănescu intervine pe lângă consiliu pentru subscripția națională de lei 500, spre a se veni în ajutorul familiilor celor asasinați de bandiții greci în Macedonia.

Tot pe urma activității sale vom avea apă potabilă în Constanța și câte alte îmbunătățiri cari îi fac cinste.

Constanțienii nu s'au înșelat în persoana d-lui Ion Bănescu onorându-l cu voturile lor, căci figura această se prezintă cu deștinicie și își îndeplinește mandatul ce i s'a încredințat cu toată conștiinciositatea.

Activ și de o energie rară, Bănescu poate fi cu drept cuvânt socotit unul din cei mai destinși primari ce ia avut Constanța.

PETRU VULCAN.

NAȘTEREA OPĂLULUI

(După Ella Wheeler Wilcox.)

...Și raza fierbinte din soare
S'aprinde de drag după lună,
De dou-i se simte că moare
Ș'alceargă s'o prindă nebună.

Ea, fugă ș'ascunde sfioasă
Frumosu-i cap argintiu,
Iar raza de soare, duioasă
Li spune de focul ei viu.

Și inima-i arde de dor,
Dar luna e palidă, rece,
Un vis ce dispăre ușor
O umbră ce alătura trece.

— „Scurtează-mi, o Doamnă, cărarea
„Ce duce la luna mea dragă,
„În ochii-i adânci ca și marea
„Găsii eu o lume întregă!...”

Când ziua coboară 'n apus
Ș'amurgul roșatec s'aprinde,
S'asvârle și raza de sus
Iubita în brațe-și cuprinde.

Se smulge atunci cu sila,
Văpaia iubirii să 'nfrunte
Ș'alceargă sfioasă copila
S'ascunde în peșteri de munte.

Dar raza de soare s'arată
Ș'o roagă să-i fie mireasă,
Si ziua murind, infocată,
Cu drag le fu preoteasă.

În stâncă străluce, uimire!
Opalul schimbându culoare,
Născut din caldă iubire
A lunei ș'a razei din soare.

ALBERT DĂV.

COPIL

Ea nu vine, nu mai vine!...

EMINESCU.

— E mult de atunci!... Multe unde au pierit și multe valuri s'au sfărmat de stâncă pe care ea venea să șază în toate zilele, pe înserate, și să își topească sufletul în vraja amurgului ce se lăsa treptat peste întinderea albastră și pustie... E mult, e mult... sunt ani de zile!... Eram copil copil pe atunci — așa cel puțin mi-a zis ea și astăzi am fire albe în păr; cu toate astea, îmi amintesc de tot, de tot, așa de bine, că parcă și acuma ași mai fi cel de altă dată și parcă nici timpul nu s'ar fi scurs ori schimbat, de loc....

Prietenul meu suspină, își scoase pălăria pe care o puse alături de el, își șterse încetitor fruntea cu podul palmei și închizând pe jumătate ochii, își pierdu privirea în zarea unde cerul și cu marea deveneau una.

Barcagiul întinse pânza și vântul umflându, mâna barca mică și ușoară, cu o iuteală uimitoare spre larg.

— Locuiam la zece pași de mare — reîncepu prietenul meu — și, nici una, nici alta, eram pe țarm. Mi-e dragă marea și mi-a fost din totdeauna. Un răsărit ori un apus de soare, un răsărit târziu de lună, seară cu stele, furtună, un viscol, toate astea nu sunt nici într-o parte mai frumoase și mai pline de farmec de cât pe mare. Nici într-o parte nu cetesti, nu plângi și nu visezi mai bine și mai în tihnă, ca pe țărmul mării; ca și marea însă, mi-e drag și soarele. În luna lui cuptor, când toată lumea se ascunde de soare, cea mai mare plăcere a mea e, să mă prăjesc la razele-i arzătoare, până să'mi vie rău, și astăzi încă.

„Era și în ziua aceea o căldură dogoritoare. De îndată după miezul zilei coborâsem la mare, mă tolănisem pe prundul ce acoperea în acel loc țărmul, închisesem ochii și mă lăsaî arde de soare și îngânat de valuri. Căzui după un scurt timp într-o toropeală bolnăvicioasă, cum te cuprinde adesea când ai friguri, și nu făceam nici o încercare să'mi viu în fire. Fiecare cu plăcerile sale, fiecare cu nebuniile sale. Când mă ridicai să plec, era așa ca acum: soarele înclinat spre apus, undele în două cu aur și bătea un vânt ușor spre larg.

„De unde eram și până la cărarea ce urca spre casă, era puțin drum și eu căl-

cam pe prund elatinându-mă ca un om beat. Într'un loc aveam de trecut o grămadă de stânci, și când mă urcai pe ele, ochii mei întâlneau ochii albastrii ai unei fete, ce ședea pe stânca cea mai înaltă și mai ieșită în mare.

Din nou tacu prietenul meu, suspina din nou în urmă :

— Erau ochii cei mai albastrii, cei mai senini și cei mai blajini în cari am privit vre-o dată... și, fie apariția pe neașteptate a acestei fete, fie privirea lungă și mirată din ochi ei fără seamăn de frumosi, nici n'am catat și nici nu caut cauza; dar am rămas ca ținut locului. Im pierise ca prin farmec moleșeala și îmi coborâse deodată în inima un fel de duioșie adâncă, cum numai simțisem până atunci; parcă-mi venea să plâng... să plâng în hohot și cu lacrimi fierbinți... Dar tot așa de brusc și de pe neașteptate cum îmi venise sentimentul acesta, tot așa și dispăru. Ca rușinat de mine însumi, trecui în grabă stâncele. Dincolo de ele era cararea ce urca coasta în sus spre stradă. Alergai găfăind în sus și de acolo acasă. Când închisei în urmă-mi ușa și o încuiai cu cheia, răsufilai mai ușurat. Mă aruncaii pe un pat, ascunsei capul în mâini și mă siliu să nu gândesc nimic, pe când o durere adâncă îmi săgeta inima și în dosul pleoapelor mele închise zăriam doi ochi albastrii, mari, naivi și blânzi... dureros de blânzi!...

„In noaptea aceea nu mai dormii.

„A doua zi, de dimineață, eram jos la mare. Parcă-mi lipsea ceva; parcă așteptam ceva, pe cineva... doi ochi albastrii!... Dar nu-i văzui! După amiază eram iar la mare. Pe seară, veni necunoscuta, și iar îi văzui ochii și iar îi admirai și iar mă durură... Parcă o văd și acuma cum venea pe nisipul încetișor și dusă pe gânduri. Purta o pălărioară bărbătească din pânză albă, pe părul de un blond cu reflexe aurii. O rochie neagră, cei părea turnată pe corp, îi scotea în văz formele de o ideală perfecțiune. Avea un mijloc, să-l coprinzi cu degetele. Ținea în mâna dreaptă o carte și în stânga o umbreluța de mătase albă, pe care o trăgea neglijent cu sine, lăsând o urmă îngustă și șerpuitoare pe nisip.

„O văzui de departe venind și inima-mi bătea, să se rupă. Să plec, sau să nu plec? Nu mă puteam hotărâ. Și ea venea, venea mereu, mai aproape, mai aproape... Când

mă hotărâi în sfârșit ca să plec, ea venise aproape de tot și mă zări pitulat cum eram în dosul unui vârful de stâncă. Când ea întâlni privirea mea speriată ca a unui copil surprins asupra unui fapt rău, rămase o clipă nehotărâtă locului; dar apoi trecu liniștită înainte, se urcă pe stâncă unde o văzusem întâia oară, se puse binișor jos, deschise cartea, luă un creionșag subțire legat cu o panglică îngustă, roșie, de carte și prinse a scrie în ea, iute de tot. Câte odată se oprea din scris, rămânea îngândurată o clipă și apoi scria iar. De unde ședeam, nemișcat, o vedeam bine și urmăream atent cu ochii, orice mișcare făcea. După un timp destul de lung, se opri din scris și apropiă cartea mai mult de ochi, ca să cetească ceace scrisese; apoi smulse filă din carte, o îndoi de câteva ori, o rupse încetișor în bucăți și tot încet lăsa să cază bucățile în apă. Intorsese din întâmplare puțin capul și mi se păru că i zăresc lacrimi în ochi. După ce aruncase ultima bucățică de hârtie, rămase pe gânduri, cu capul în mâini... Și așa o găsi noaptea... Când vântul începuse a deveni mai aspru și valurile începură a face zgomot, ea se ridică, se scutură pe haină, își luă umbrela și cartea și, tot încetișor precum venise, se întoarse pe acelaș drum. Eu am mai rămas mult timp locului, până se iviră stele pe cer, până luna se arată roșie ca focul și mare, departe din adâncuri.

Povestitorul își trecu de câteva ori mâna prin par și își puse palaria.

— Iubiam — zise el — iubiam pentru întâiași dată.

Și adăugă, după o clipă :

— Și pentru cea din urmă !

Soarele apusese și umbră se făcuse peste tot. În zare se lăsase o ceață subțire, alburie. În urma noastră, sirena răsuflea lung și cadentat.

Iei și colo, în depărtări, bărci pătau întinsul luciului și creț. Pe deasupra capetelor noastre, cerul era de un portocaliu vag, care se stingea văzând cu ochii și ștergea astfel și de pe unde reflexul slab ce-l arunca.

Și barca noastră tăia cu aceeași repezițiune apa, balansând ușor și plăcut. Barcagiul, cu fața arsă, cu pipa în gură, sta la capătul bărcii, cu mâna pe cărmă, și privia, mulțumit și liniștit, în adâncuri.

(Va urma).

F. DĂVID-BĂCĂU

DIN TRECUT

Bisericiuța stă să cadă și toaca în zadar mai sună;
Pe credincioși, ca altă dată, în sânul ei nu mai
adună!...

Iar pe cărarea care urcă pe coasta dealului în sus,
Nu vezi scântee de viață: în umbra vremii toți s'au
— dus!...

Și satul înșirat pe vale, aproape tot e în ruină;
Doar cucuvaia'n nopți senine, pe dărâmture mai
suspină!...

De mult s'au dus voinici'n luptă, s'alunge pe dușmani
din țară,

Lăsând ogorul și copilul, punânduși pieptul la ho-
tară!...

Iar cei remași fără de putere, bătrâni, femei, înspă-
mântați

De hoarda cea fără de milă, implut-au codrii neum-
blați!...

Să sune cornul biruinței, și atunci ca din pământ răsar
Acele suflete sleite spre-a se'ndruma în spre altar...

Dar pân'atunci, degeaba toacă așa de tare sus resună:
Pe credincioși, ca altă dată, la rugăciune nu-i adună!...
E tot pustiu, pe câmp, pe dealuri, și satul e'n ruină
jos,

Iar clopotul din sus resună, mai trist, mai tare, mai
duios!...

fași.

CONST. DIMITRIU.

CÂNTĂ BARDE

*Când vre-o dată te'nspăimântă
Marea unuia prostie
Sau a multor nebunie,
Răzi, or plângi, or fă ce-ți vine
Ori suspină, or mai bine
Barde, cântă!*

*Și in suflet de te arde
Joasa unui lașitate
Sau a multor răutate,
Lasă-i și prin versuri line
Înălțându-te spre bine
Cântă barde!*

ALBERT DĂV.

IDEALUL¹⁾

NUVELA

(Urmare și fine)

În fundul inimei totuși o speranță i li-
cărea în tocmai ca o lumină palidă a unei
candle de la crucea unui mormânt.

Poate se va îndoișoșa de suferința ei, se
gândea Eugenia; căci ea, deși nu și-o spu-
sesese încă, înainte însă de a-i auzi poveș-
tea, îl iubise și-l iubea.

Dar cum ar fi putut acum să-i vorbească
de amorul ei, când Kamil, departe de a
se gândi la acest lucru, se spovedise ca
unui suflet amic.

— Plângeți D-soară?

— Plâng—fiindecă m'au impresionat așa
de adânc cele ce ați istorisit...

N'am ajuns încă la sfârșit, de aceea as-
cultăți încă puțin—căci numai e mult.

Ce devenise Psycheea oare, unde putea
fi ea, pe cine ași mai fi întrebat de astă
dată?

Suspinelor mele dureroase echoul pus-
tiului le răspundea acum. Nu se mai arăta
chipul ei angelic de nicăirea. În zadar mai
bătătoream de a surmeziș pădurea cătu-i
ziua de vară lungă și dogoritoare. Într'o
zi, tot ratacînd, am putut da ochi cu tî-
narul acela chipșez care-mi adusese prima
ei serisoare.

La întrebarea mea: unde-i Psycheea? a
dat din umeri și răspunsul lui vag nu m'a
mulțumit de loc!

— Socotese, D-le—mi-a zis el, că a tri-
mis-o de aci și a închis-o la școlile alea
mari din București, așa mi se pare mie
după câte am înțeles.

O vară întregă am pierdut-o hoinarînd
pe câmpuri, prin pădure și prin văi, dus
de gândul că doar oiu mai întălni-o.

Trecuse un an de atunci, când într'o zi
surioara unei vecine a noastre de lângă
casele tușei, sosind de vacanțe în familie,
cetise într'o revistă la care era abonată

¹⁾ Vezi No. 5, 6, 7 și 8.

familia-i o năvălă intitulată: „*Psycheea*” în care zugrăveam prima mea întâlnire cu dânsa.

— Cănd năvăla D-tale, am simțit, îmi spusese dânsa, un fior din creștet până în talpi, fapt care mă determină să te caut mai repede de cât aveam nevoie la început de d-ta, să-ți cer lămuriri în privința fondului subiectului ce tratezi.

Fata aceasta se numea Zina, era tare deșteaptă și una din premiantele clasei sale și nu-i lipsea nimic spre a fi drăguță.

— Și pentru ce te interesează fondul subiectului meu, d-șoară Zină, am întrebat-o?

Îți voi spune d-le Kamil, zise dânsa aproape încetă, căci părea că un nod i se pusese în gât.

După ce se reculese, începu să-mi povestească cu glasul îndurerat:

— Eram colege D-le Kamil și știu tot ce s'a petrecut între d-ta și dânsa.

Înainte de ați ceti năvăla, știam faptele din fir până în ață și după ce am cedit-o, am văzut cum D-ta prin puterea artei, *Psycheea* prin aceea a graiului și a memoriei...

Nu-mi venea să cred cea ce am auzit, de aceea am întrebat pe colega ei lăcom de a afla noutăți:

— Cum? D-ta D-șoară cunoști pe *Psycheea*...? Unde este ea acum? Zici că ai văzut-o de curând, că ai vorbit chiar cu *Psycheea*? Oh, D-zeule, și dânsa nu m'a dat uitărei? Tot se mai gândește la mine?

Atunci de ce n'a mai venit la întâlnire în pădurea Milutei? De ce, spune-mi te rog, unde e *Psycheea*?

Întrebările mele isbucneau ca lumina șerpuitoare dintr'un artificiu, la care colega ei Zina îmi răspunde foarte calmă:

— Da, o cunosc d-le Kamil, și cum am zis, când am comparat spusele ei cu serișele d-tale, am văzut că sunteți așa de exacti, în cât s'ar crede că v'ați împrumutat unul de la altul gândirile și simțirile.

— Cu ochii înroșiți de lacrimi îmi povesti sârmana *Psychee*, nenorocul ce a urmărit-o în două rânduri, făcând-o să îndure din pricina iubirei sale cele mai aspre muștrări pe cari nu le-ar fi meritat ea nici odată de la mamă sa.

— Li zicese: fiică nedemnă, că are apucături rele și mersese până acolo, în cât a blestemat-o. O ținuse închisă în institut și'n lunile de vacanță. De dragul ei rămăsesem și eu în institut.

Atunci ea își deschise inima întregă înaintea mea. Mi-a povestit cum mama sa a urmărit-o în pădure și cum în urma explicațiilor dintre amândouă, i s'a interzis *Psycheei* de a mai eși din curte afară, și i-a spus să nu mai gândească la D-ta, de oarece dânsa nu va consimți nici odată.

Am rugat-o cu lacrimi în ochi, îmi spusese sârmana fată, dar toate rugăciunile mele s'au isbit de inima ei ca de o stâncă.

Încizându-mă aci în institut, deși mi-a luat orice speranță de al mai vedea, totuși a făcut ca iubirea mea să crească și să nu pot trăi și gândi de cât la dânsul. Din prima mea iubire, nevinovată ca floarea crinului, cum vezi scumpa mea Zină, mama a făcut o crimă,

— Își apuca tâmplele svâcninde în amândouă palmele și plângea sârmana, în neștirea altui de cât a mea, în cât căzând în leșin, o reînviăm stropind-o cu apă rece.

Eu și mai slabă de cât ea, în loc să o încurajez, și prin cuvintele mele să o fac să te șteargă din minte, din contra mă înduioșam și prin plânsul meu i măream suferința. Plângeam așa amândouă până ni se înroșiau ochii și nu mai zăream de cât ca prin sită. *Psycheea* slăbia pe zi ce trecea.

În ultimii timpi începuse să-mi vorbească de sinucidere. Văzând însă că eu nu o aprob și că o amenințam că la rândumi așa fi în stare să-mi pun capăt zilelor; a tăcut, dar din ziua aceea deveni de odată melancolică și căuta pururi sin-

gurătatea, evitând chiar și prezența mea.

Intr'o zi, cam pe la sfârșitul lui Iulie m'am pomenit cu ea că isbucnește într'un hohot de plâns. Eram singure în camera noastră dormitor ale cărei ferestre răspundeau în grădina institutului.

Intinse brațele ei pe umerii mei și după ce mă sărută cu toată iubirea, o auzii:

— Imi juri tu scumpă amică, încă odată!

Spunemi, nu-i așa că îmi vei îndeplini dorința?

— Da, ți-o jur Psychee, iam zis, deși nu era nevoie de repetirea jurământului pentru orice ar fi să fac pentru tine; da de ce ești așa de emoționată?

Ea respiră mai ușor și mai mult în șapte urmă:

— Nu mă simt bine dragă Zino; de aceea sunt hotărâtă să merg încă odată la mama sămi cer iertare și tu, nu mă îndoesc, că ai să mergi acasă. De aceea îți încredințez această scrisoare sigilată pe care te rog să o predai lui.

Era vorba de D-ta D-le Kamil, îmi zise Zina care s'a ținut de cuvânt.

Intinzându-mi scrisoarea Psycheei, Zina mă asigură că în acea zi se împlinesc 14 zile de când se despărțise de Psycheea și că acum credea că se găsește la domeniul O... lângă masa.

O ascultam cu atâta sete în cât respirația mi se oprea din clipă în clipă.

Strângeam printre degete scrisoarea Psycheei și nu-mi puteam da seama de ce tremur ca un vas expus furtunei.

Zina își rezervase dreptul pentru altă dată să mă întrebe de chestiuni pe cari o interesau, cu gândul să-mi lase câteva momente libere spre a gusta dulceața fraselor iubitei mele.

— Acum te las, D-le Kamil, văd că scrisoarea ei te-a emoționat și ai nevoie de liniște să o citești. Cu altă ocazie îmi vei arăta și mie conținutul. Te las, dar și-ți promit să te mai vizitez, în scop de a contribui amândoi la fericirea ființei care ni-i așa de scumpă.

Zina a eșit pe când eu mă îndreptai în biurou să citesc scrisoarea.

Ah, scrisoarea ei — sentința mea de moarte:

De ce nu m'a trăznit cerul în acel moment? Scrisoarea ei îmi aducea veste mai îngrozitoare de cât trăznetul.

D-zeule, imi face atât de rău când îmi amintesc de momentul acela!

Nu mai pot continua D-șoară; am fost și sunt atât de nenorocit!

— O... nu vorbi așa, îl întrerupse cu duioșie Eugenia.

— Iată acea scrisoare, dacă sunteți curioasă și vreți să aflați finalul, citiți-o pentru D-vs.

Eugenia luă scrisoarea din mâna lui și cetii:

Nemuritorul meu Kama,

„Cu sufletul tremurător nu pot să-ți scriu de cât câte-va rânduri din închisoarea unde sunt zăvorâtă spre a-mi ispăși greșala că te am iubit, dacă și iubirea poate fi socotită drept o crimă.

Drag mi a fost să sufar între iubire și datorie și a-și fi îndurat mai departe, dacă mi s'ar fi îngăduit să te mai văd din departare măcar, dar nici atât — aceasta m'a disperat și m'a hotărât să părăsesc lumea ca nevrednică de mine sau eu de dânsa — cum voește cineva să interpreteze sensul.

Mă duc cu iluzia dintâi că am fost și voi rămâne iubită de Kama al meu. Cel din urmă gând la tine îmi sboară și el vine să te lumineze în momentul, când vei citi aceste rânduri.

Nu dispera dulce Kama. Tu ești artist prin fire și ce împânzești prin arta ta? Idealul, nu este așa? Dar cu cât distanța departării vremelnice va fi mai mare în aparență între noi, cu atât voi fi mai aproape de tine. Ce ai putea tu fără mine ast-fel condiționată? Numai așa opera ta poate avea viață. Avându-mă fizicește, mă perzi pentru vecie sufletește. Și pe care anume Psycheea o preferi? Sunt sigură că pe

această din urmă. De aci înainte mă vei găsi printre flori, prin dumbrăvi, prin verzi câmpii. Mă vei admira în scânteierea stelelor, în nopțile de vară, în razele blonde ale astrului ce apune. Mă vei recunoaște în cântul privighetoarei în zorile diminețelor din Mai, în murmurul apelor de isvoare, în doina cântărețului de la munte. S'ar fi îndestulat bogata ta imaginație cu frumusețea-mi fizică atât de trecătoare?

Desbrăcătă peste doi trei ani și de această podoabă, cu ce te ai fi ales din toată admirațiunea ta?

Tu ai nevoie pe fie ce zi de noi emoțiuni și aceste nu ți le ar fi procurat nici odată rostul celor patru păreți cu tot cuprinsul ce se chiamă gospodărie. Lumea artei stă diametral opusă cu lumea materială: una elimină pe cealaltă.

Necesitatea o cere să fie cineva ori bun gospodar, ori sublim artist. Și amândoi nu pot trăi de odată în același corp.

Rămâi dar dragul meu Kama, tot artistul pe care numai eu l'am înțeles și nu te speria de pasul ce-l fac.

Impacă te cu ideea că ai atins când va idealul prin acea ce în scurta ei trecere prin lume se chema *Psycheea*.

Tu vei mai fi iubit Kama, fiindcă firea ta place oricărei femei, însă nu te încerca să vezi prin prizma cu care m'ai văzut pe mine, pe a doua, de nu voești ca decepția să te cuprindă în brațele ei.

Eu ți-am dat sufletul, alta îți va da corpul. În locul tau sarut aceasta foaie destinată pentru tine.

Nimeni altul nu va ști locul meu de odihnă de cât tu. L'ai ghicit de sigur: în fundul mării...

Când va fi lina, să știi că dorm visându-te pe tine; în caz de resvrătire și agitațiuni grozave din partea ei, să știi că dorul teu mă sbuciumă.

Nu mai am de cât câteva clipe și trebuie să parăsc încășoarea spre a mă îndruma, nu la mama, cum am mințit pe draga mea amică, ci la mare care-mi va da liniștea dorită.

Nu voiu încheia însă înainte de a desfide Cerul că e nedrept cu acei ce simt mai mult de cât mediocritatea.

De ce a mai zămislit în sânul nostru atâtă iubire, dacă nu-i loc pentru ea pe o lume de mizerii? De ce?

Oare toate iubirile trebuie fatalmente să ajungă la un sfârșit tragic? Oare scris a fost în cartea destinului să se întâmple așa? Dacă aceasta e adevărat apoi nu sunt responsabilă, de cea ce mă pregătesc să fac; dacă nu, atunci orice efect fiind determinat de o cauză, autorul acestei cauze primordiale — deie-și seama.

Eu știu că nu sunt, de oarece când sosisem pe lume, nu eram legată de vre-o cauză cunoscută mie, ci alt cineva... în numele căruia am trăit.

Și acum nu-mi rămâne alta de cât să-ți zic la revedere în lumea imaterială, acolo unde iubirea nu se întâlnește cu durerea.

Aceste pete din josul paginei sunt stropii ochilor mei.... Și totuși atât ce mă doare... că mă depărtez de lumea unde vei rămâne tu! Nu mai pot raționa, la revedere dulce Kama...."

Psycheea.

Eugenia încremenise cu ochii pe stropii de lacrimi ce cursese din ochii *Psycheei*, gata a le îndoi numărul. Era așa de sfârșită, în cât părea un muribund care nu vede altă scăpare de cât prin moarte.

— O scumpul meu prieten, ce dureroasă e povestea acestei scrisori și cât trebuie să suferi?

El apucase de mână, pe când el suspinând, stetea la colțul mesei, cu fruntea rezemată în podul palmei. Acum părea că nu mai vede, că nu mai simte nimic, atât de mult îl împetrise aducerea aminte a cuprinsului scrisoarei *Psycheei* pe care o știa pe de rost.

— Așa dar ea a murit?

... El dete din cap în semn de negare, gest pe care Eugenia nu l'a priceput.

— Dar dacă în locul ei ți-ar răsări în

drum o nouă Psychee D-le Kamil, și în mintea ei te-ar îndumnezei; D-ta iai fi un zeu și ea o sclavă?

Kamil sări în sus ca și cum l-ar fi mușcat un șarpe la inimă. S'a iutat la ea cu ochi fulgerători și înainte de a o părăsi, o dojeni.

— O femeie, femeie, cu câtă ușurință ți-ai pronunțat sentința?!

Cine ar fi în stare să înlocuiască pe Psycheea? Dar din toate câte ți le-am spus, n'ai fost în stare să pricepi că *Idealul meu* nu poate năruți de cât odată cu mine?!

Murind ca mâne, de-te-ași înlocui cu Psycheea, ce greu ți-ar fi să mă schimbi cu un altul.

Mi-ar plăcea această D-soară?

Eugenia, ca trăznită de cuvintele lui, rămase mai mult timp cu ochii holbați, fără graiu, ca o statuetă.

Când s'a trezit, s'a simțit atât de jos pusă...

Dar Kamil de mult dispăruse.

(Fine).

PETRU VULCAN

PASTEL

*Trântită într-o parte stă poarta putrezită;
Un gănj abia o ține de furca-i învechită:
Iar gardul de nuele, ici colea de mai fine...
Stă prăvălit pe-o coastă... Căsuța în ruine!...*

*Ferestrele-i sunt sparte și streșina stricată!...
Iar ușa în țifine ce scârție purtată
De vântul ce adie; imi pare cum că plânge
Viața în ruine ce'nceal se tot stânge!...*

*Din prispa humilită cresc erburi, buruene
Ce-și clatină în aer tulpina cu a lene...*

*Iar cucuoaica 'n noaptea stă 'n hoarna nodoroasă
Și cântă simfonia pustiului din casă!...*

lași.

CONST. DIMITRIU.

Quelque pensées

Dès que nous venons au monde, la vie nous met entre les mains sa coupe écumante et falacieuse: enfants, nous buvons l'écume, jeunes gens, nous nous grisons de la boisson enivrante, vieillards, nous rendons notre âme amère avec la lie des désillusions.

La femme est le Paradis, le Purgatoire et l'Enfer de l'humanité.

C'est par l'amour qu'on pèche et c'est par l'amour que l'on expie ses péchés.

Jésus a donné sa vie terrestre pour sauver l'humanité, le poète, déchire son âme pour la consoler, en traversant toutes les douleurs de la vie.

Est-elle drôle l'ingratitude chez certaines gens: il semble que la loi de la réaction agisse aussi sur les coeurs!

Soit qu'il le goutte, soit qu'il le chante, le poète le sent et meurt toujours affamé de l'amour.

La lecture, a deux sortes d'effets, diametralement opposés: elle consume et nourrit en même temps les forces intellectuelles.

Tout enfant, on vit de sens; jeune homme, des passions; en âge mûre des pensées; Que reste-il pour la vieillesse?...

Il paraît que le souvenir de tout cela.

ALBERT DAV

UNEI DOAMNE

Văd că rochia ți-o strângi
Sapară formele mai tare,
Par' c'ai voi lumii să strâgi:
Poftiți, e de vânzare!...

Femea și Amorul

Materia la infinit se'mparte.
Așa e și cu-amor'u'n lume:
Femea să-l împartă poate
La infinit, cu același nume.

Iași.

CONST. DIMITRIU.

NOAPTE DE IARNA

Ziua s'a stâns de mult, trist și incet,
ca durerea într'un suflet zbuciumat.

Jos, pământul acoperit de-o manta
albă și sus, cerul întunecat de nouri.

Numai la asfințit, para topită a
amurgului a mai lăsat peste dealuri
negre ca cërneala, o dungă de-un roș
pierdut, pe moarte....

In văzduh, ger cumplit.

Satul doarme. Pe o singură ferăstruică
micuță a unei case, o rază slabă
de lumină se furișează în ulița pustie,
aleargă glonț pe zăpada înghețată și
se pierde departe, fără urmă, în bezna
noptei.

O cucuvea plânge în turnul bisericei...-

Un călător de departe întârziat,
deschide cu greu poarta de la intrarea satului.
Poarta scârție dureros.

Călătorul răsufală ușurat și își freacă
mănele.

Un câine s'a trezit unde va pe aproape,
a lătrat de câteva ori, scurt
și deznădăjduit și a amuțit brusc....

Cu pași ușori, o vulpe taie de-a
curmezișul drumul bătut dintre sat și
pădure....

Urma flacărilor de la asfințit, s'a
sters de tot!....

Ninge....

Vine somn, de inchide ostenitele
pleoape ale pribeagului, cufundă'l și
pe el în liniște și uitare. DĂVID.

ISTORIA EPIRULUI

(VECHEA EPOCĂ)

Îndată după moartea lui Aripubas, se
urcă pe tron Eacide fiul lui, însă domnia
lui fu turburată, că Alexandru fiul lui Ne-
optolem vine contra lui cu o armată Ma-
cedoniană care-i dedese socrul său Filip
cum zice Didor de Scilie și reuși în această
întreprindere să gonească pe unchiul său
Eacide și să ocupe tronul.

Iată ce zice Nouveau Illustré (1) „Ale-
xandru Molos, regele Epirului muri în
„328 a. Ch. Filip al Macedoniei, care se că-
„sătorise cu sora lui Olimpia îi dede în
„căsătorie pe fiica sa Cleopatra (236 a.
„Chr.) „Domnia lui fu glorioasă și ilustră,
„dar din nenorocire nu dură mult timp, căci
„ducându-se în Italia, chemat fiind de Ta-
„rentini cum zice Strabon (2): „Indepen-
„dinte de Alexandru, regele Moloșilor că-
„ruia implorasera ajutor contra Messapie-
„nilor și Lucanienilor. Din această cauză
„peri cum ne spune iarăși Strabon (3): „A-
„poi vine Cosentia, capitala sau Mitropolia
„Brutiumului și puțin deasupra Cosentiei,
„Tandoria loc foarte puternic sub ale cărui
„ziduri Alexandru regele Moloșilor, găsi
„moartea. „Acesta disprețuise asemenea sen-
„sul unui răspuns al oracolului de la Do-
„dona invitat de acest oracol ca să ție pru-
„dent îndepărtat de Acheron și Pandoria,
„crezuse că Dumnezeu îi arătase locurile
„Thesprotiei, care purta aceste numiri și
„venise să moară aci în Brutium înaltei

1). Nouveau Larousse Illustré 12 fasc. pag. 108.

2). Strabon Geografia IV carte III cap. 4 parag.

3). Idem „ VI „ I „ 5 „

„Pandorii a cărei încingere coprinde treile „vănfuri ale unui acelaș munte, se găsește „udată de un râu numit de asemenea A-„cheron. Un oare care lucru de altmin-„trelea contribuise să-l înșele. Este ca un „oracol zisese: „Pandoria oraș cu întreit „vârf vei costa întru viața unei mari mul-„țumi de oameni, și-și figurase că predic-„țiunea amenința armata inamicilor nu a sa.“ Oasele acestui rege fură trimise femeii sale Cleopatra și surorii sale Olimpia. Moartea lui Alexandru răspândi un mare doliu pretutindeni. Marele Alexandru făcu ca armata lui să poarte trei zile doliu. Atenienii ca și ceilalți greci trimiseră deputați ca să consoleze Cleopatra. În timpul lui Alexandru mai multe triburi din Epir ca Enieni, Alizieni, Dalopi, Atamani, Leucadieni, Moloși, supuși sub autoritatea lui Arypte, intrară în liga Ateniană, însă Arypte trădă liga și se dedă în partea Macedonenilor⁽¹⁾, iarăși în domnia lui se întâmplă un episod, căci când regele Macedoniei Filip, celebra căsătoria Cleopatrei, se ivi o ceartă între el și fiul său Marele Alexandru-Filip, vrând să lege pe Alexandru, acesta fugi în Epir cu mama sa Olympia și nu se întoarse în Macedonia de cât după asasinarea lui Filip, de aceea era acolo când se aduseră oasele fratelui său Alexandru.

Moartea subită a lui Alexandru lasă tronul vacant și cum n'avea nici un copil, se urcă pe tron vărul lui Eacide fiul lui Arymbas, dar conduita acestuia fu joasă, intrigantă, căci dorind de a proteja și a susține pe vărul sa Olympia, făcu rezel cu Casandre regele Macedoniei și cu un om care era inamic al Olympiei; dar acest rezel fu desastroos căci comise mari abuzuri, vărsând olaltă sânge și fără voința soldaților lui astfel că a izbucnit o revoltă și poporul îl condamnă la exil lucru neuzit în Epir, de când aveau regi.

Epiroți exilând pe Eacide căzură sub ju-

1). Bibliothéque XVIII, carte parç. Pag. 406—407. Sicili.

gul lui Casandru care guvernă Epirul printr'un locotenent anume Likis-con. După puțin timp Epiroți căinduse de greșeala lor chemară pe Eacide din exil care veni și luptă contra armatei Macedonene, dar fu învins de Filip fratele lui Casandru și peri luptând cu glorie.

În timp când Olympia se afla în Epir, iată ce ne spune D-na Bader⁽¹⁾: „Fu probabil sub domnia lui Antipater că Olympia se retrase în Epir. Ea fu acolo într'adevăr regină. Un discurs al lui Iperide „o reprezintă când scrie Athenienilor scrisori imperioase ca să le reproșeze de a „fi trimes la templu de la Dodona ambasada religioasă și de a viola astfel teritoriul său. Ea însăși cu toate acestea nu „le cerea autorizațiunea de a lăsa să treacă „pe domeniurile lor ofrandele ce făceau „templurilor“. Mai târziu ea se întoarse în Macedonia sub Polipperchion. Din cauza acestei Olympii, regele Epirului Eacide fu parăsit de soldați lui și chiar exilat de popor. Această mare Olympie muri asasinată prin intrigile lui Casandru.

După moartea lui Eacide, partidul Macedonean triumfă în Epir și câțiva devotați din familia lui Eacide printre cari se găseau Androclides. Angelus, și alți scapără. Pirrus fiul repausatului rege Eacide care fu transportat în Illiria la regele Glaucias și soția lui Eroy din familia Eacidelor⁽²⁾.

În timpul acestor turburări se urcă pe tron Alcetas II.

Eată ce zice Nouveau Larousse illustré 11 fasc. pag. 167.

„Alcetas II regele Epirului de la 413—307 a. Ch. fratele lui Perdicas generalul „lui Alexandru, avu să susție un războiu „contra lui Casandru fiul lui Antepater „și fu ucis de propriul lui servitor“. Înainte de a se urca pe tronul Epirului era „exilat în Sicilia de unde vine în Epir cu

1). Bader, femme grecque II vol. pag. 355.

2). Spre a vedea cineva peripețiile lui Pirrus poate consulta Plutare biografia lui Pirru în viața oamenilor Iluștri. pag. 265.

un ajutor al Sicilienilor, prin care luptă și învinse pe Macedoneni, silind pe Casandra să-l recunoască ca rege al Epirului dar după o domnie severă și aspră poporul se revoltă pătrunse la el în timpul nopții, îl ucise cu cei doi copii ai lui Isionia și Nison. Prin acest act oribil tronul Epirului rămase vacant câțva timp. În fine Epiroții invitară la domnie pe Pirrus care după cum văzurăm mai sus fu scăpat în Iliria și cu ajutorul lui Glaucias ocupă tronul Epirului însă după o domnie de 5 ani perdu tronul în modul următor: Glaucias invită și pe Pirrus la nunta fiului său cari se grăbi și se duse, iar Moloșii profitară de absența lui și se revoltară recunoscând ca rege pe un oare care Neoptolem după cum ne zice Plutare (1).

„În timpul absenței sale Moloși se revoltară din nou, goniră pe toți amicii lui și se dederă lui Neoptolem“. Pirrus văzându-se exclus de la tron se refugie la cumnatul său Demetrius care avea pe sora lui Deidamia și unde luă parte la mai multe bătăi de ale Grecilor. De aci se duce în Egipt la regele Ptolomeu, unde câștigă favoarea acestui rege și a femeii sale Berenice, obținând ca soție pe Antigona fiica Berenicei ce o avea cu Filip și nu cu Ptolomeu. Ptolomeu îi dede ajutoare ca să cucerească tronul prin detronarea lui Neoptolem, dar în zadar nu putu și fu silit să se împace cu el și conveniră să domnească împreună după intervenirea câtorva Epiroți. Pirrus nu putu să sufere mult timp această stare de lucruri, găsi ocaziune favorabilă și ucise pe Neoptolem, rămânând singur rege al Epirului cum domnea și ambiționa. Pirrus avu mai multe femei, căci în afară de Antigonia ceru ca soție pe fiica lui Antoleon regele Peonilor; pe Bircena nepoata lui Bardyllec regele Illenei și pe Lanassan fiica lui Agathocles regele Siracusei. Printre zestrele ce primise, mărise teritoriul lui prin posesiunea

Corcirei primită de la socrul său Agathocles. El avea mai mulți copii după cum zice Plutare (1). „El avu de la Antigonia „un fiu numit Ptolomeu, Lanassa fu mama „lui Alexandru, și Bircena născu pe Elenus cel mai tânăr din fii lui. Ei fură „din natură bravi și Pirrus întretinu a „ceastă dispoziție rebelnică crescându-i cu „armele și ascuțind curagiul lor din prima „lor copilărie. Unul din ei fiind încă tiner, „il întreabă: căruia din copii va lăsa regatul său“. Acelaia răspunse Pirrus care va avea sabia cea mai ascuțită (2). Pirrus ridică mult gloria poporului său, căci de mai multe ori învinse pe regii Macedoniei.

Odată fu chemat de Alexandru fiul lui Casandru ca ajutor în contra fratelui său Antipater. Pirrus ducându-se atunci în Macedonia supuse mai multe orașe luând pentru el o bună părțică, apoi reuși să împace pe cei doi frați. Altă dată Pirrus se asocie cu Lysimac Ptolomeu și cu Selencus contra lui Demetrius și într'o luptă ce avu loc soldații lui Demetrius crezând că văd în Pirrus pe marele Alexandru se aranjară sub drapelurile lui și Demetrius fu silit să apuce fuga.

În anul 287. când Demetrius muri în închisoare, Pirrus împărți imperiul cu Lysimac și luă câteva orașe care fură declarate independente, mai târziu însă Lysimac invită pe Macedoneni și reuși să-i ea partea ce luase din Macedonia și acest Lysimac reuni Macedonia cu Tracia. Pirrus câștigă un renume strălucit printre contemporanii lui și era stimat de toți, cu toate greșelile ce le făcuse. Când se duse în Athena fu introdus în Acropole, unde făcu sacrificii zeiței Minerve, și-i mulțumi de credința și favorul ce-i inspirase. Eată cum se exprimă asupra lui d-l Duruy (3): „Nepotul Olimpiei și fiul lui Eacide re-

1). Plutare. *Viata oamenilor iluștri* Ricard Biog. *Perie II* vol. Pag. 274 Paragr. XI.

2). Ingeresti. „ὅς ἂν ἐπὶ τὴν μάχην ὀξυτέρων ἔσῃ“.

3). Duruy. *Histoire de Romains*. Paris 1843, I vol. pag. 305. Libr. Hachette.

1). Plutare *viata oamenilor iluștri* tr. Ricard Biogr. *Pirus II* volum. Pag. 268 Paragr. IV.

gele Epirului, „Pirus era cel mai dibaciu „poate din toți aceia cari se pretindeau ca „moștenitorii ai lui Alexandru. Dar încercat de nenorocirile cele mai diverse perzând și câștigând deja de 2 ori regatul „său, cucerind și părăsind Macedonia, părăsise din aceste vicisitudini o ambițiune „neliniștită care în întreaga lui viață îl arunca dintr'o întreprindere în cealaltă. „La Ipsus luptase pentru Antigonă contra „lui Selencus, Lysimac și Ptolomeu. Asia „remânând acestora, visă cucerirea Occidentului, a Romei, a Siciliei și a Cartaginei. Dar urmarea lipsi în totdeauna „proiectelor lui, trăi și muri mai puțin ca „rege de cât ca aventurier. De almintrelea „strălucitor în spirit și curagiu ca varul „său Alexandru, ca el iubit de ai săi până „la cel mai complect devotament.

„Copil stricat al soartei care de atâtea „ori surăse și-l delasa. Inimă dreaptă, deschisă tuturor nobilelor sentimente ce istoria în acelaș timp iubește și condamnă. „Când vază pe Fabricius, voi să-l aibă ca „amic, când cunoscă pe Romani voi să-i aibă ca aliați și nici odată nu reuși ca „să fi fost învins de ei“. Să vedem ce „zice d-l Arbanese (1): „Forța Epirului sub „Pirus depindea de caracterul personal al „monarchului. Lupta sa cu Romani nu era „altfel de cât un pericol trecător. Mai departe pag. 404 zise: „Pirus poate să fie „prezentat ca un model de dibacie militară „și imprudență politică, și sub acest dublu „raport exemplele ce dedea erau mari lecțiuni mai ales pentru inamicii lui. Pirus „perdu deci în Sicilia toate avantajile primelor sale exploatari din nebunia orgoliului său și a vișturilor sale repetate „în cel din urmă soldat al armatei sale, „iar pag. 495 zice: Pirus lucră în războaiele sale ca un cavaler rătăcitor care cată aventuri.

V. DIAMANDI.

(Va urma)

Salonic, 10 Iunie 1905.

1). Albanière. Histoire Romaine I, vol. pag. 493. Paris Libr. Delabarys.

DESPRE IUBIRE

(CUGETARE)

M. A. RENNERT.

Amorul! această tragedie intimă pe care mă împinge să strig amorului „Vanitas Vanitatum“ al Bibliei. Un glumeț a zis odată, ce e amorul? de vrei să afli, întrebă pe un... orb. În adevăr am trebui să fim orbi pentru a nu cunoaște ca din toți factorii cari intră în combinațiunile existenței noastre, amorul este cel mai puternic. Când privirea mea cearcă să îmbrățișeze oceanul universal al lucrurilor și al ființelor, rămân cufundat la spectacolul acestei puteri atât de mare. Este un fenomen așa evident întocmai ca mersul soarelui pe cer, ca fluxul și refluxul mării.

Eric Sienkiewicz.

Amorul care ține o clipă nu e de cât fum, adevăratul amor durează toată viața. Nimic mai plăcut ca atunci, când știm că am iubit fără interes, ci am iubit cu sinceritatea inimii. În totdeauna voiu striga, iubiți iubiți, căci omul fără iubire nu poate să spună că a trăit.

(M. Pap).

În iubire de la nevinovăție la păcat este spațiul unui... sărut.

(D'Alberic).

Nu-i de cât un singur fel de iubire — dar mii și mii de copii.

(La Rochefoucauld).

În iubire judecata rămâne la o parte, e dușmana hotărâtă a inimii.

M-me de Rieux.

DAREA DE SEAMĂ

a Comitetului instituit în Constanța,
pentru ajutoarea veteranilor stabiliți în Dobrogea și sătenilor lipsiți
de mijloace.

Total general lei 3667, bani 95.

Lista No. 67. George Găitan lei 40; D. Despinachis 20; N. Miras 10; P. Contzia 20; Gh. Rondos 10; Nedescifrabil 10; Draculi Mungiu 10; Sandu (nedescifrabil) 10; X. T. 10; Paul Gheorghiadis 10; Frații Gheorghiu 10; Alex. I. Heldenbusch 10; M. Coiciu 20; Zaimi Dimitri 20.

Total 210 lei.

No. 68. Incredințată d-lui Inginer Bănescu.

Gh. Popescu 2; V. Leonte 2; C. Brezeanu 7; V. Marinescu 1; C. Talăgeșcu 1; M. Bek 1; Gh. Tutumea 1; Al. Brădiceanu 1; Andrei Moise 2; V. Neacșa 1; Dumitru Ciobanu 1; Hh. Marcu 1; V. Pasla 1; Gh. Carnici; Ludvig Paul 1; Filip Neacșu 1; Dumitru Panfilon 1; Ioan Latcu 1; Ioje Hemazi 1; Mihail Vărguța 1; D-tru Vlad 1; Ghița Tufu 1; D-tru Udrescu; Paraschiv Stoica 1; V. Tudoreanu 1; Vasile Roșca 1; Ch. Munteanu 1; C-tin Balan 1; Samala D-tru 1; Aron Grofea 1; Ștefan Colțeanu 1; Gh. St. Negulescu 1; D-tru Popescu 1; Petre Moldoveanu 1; Cadâr Memet 1; Ovanex Avadin 1; Nicolae Barbu 1; Mihail Moldoveanu 1; Sotir Vasile 1.

Total lei 42.

No. 99. Comand. Secția Sanitară București, au suberis: Ion Iordache 1; Cap. Gh. Rădulescu 4.

Total lei 5.

Lista 103. Regim. I Geniu, București lei 30.

Lista No. 115. Oficerii Regimentului 11 Călărăși Brăila, lei 20.

Lista No. 155. Compaz 2 Sanitară, au subseris: Locot. Raianu 3; Sub L-t. Mihaiescu 2,50; Sergent-Major Scărlătescu 1, bani 20; Serg.-furier Băcescu 0,60; Sergent Ionescu Ion 0,60; Caporal furier Badea 0,50.

Total lei 8, bani 40.

Lista No. 160. Batalionu 9 Vânători, L-t. Col. Cosmescu D-tru 2; L-t. Todieescu 1; Cap. Dabija 1; Cap. Tautu 1; L-t. Milcu 1; L-t. P. Georgescu 1.

Total lei 7.

Lista No. 170. Reg. Mircea No. 32. Colonel C. D. Papazoglu 3; L-t. Zamaneșcu 1; Medic Cap. D-r Eliad 1; Cap. Al. Constantin 1; Ad-tor I. Popescu Gh. 1; Capitan . . . 1; Maier Tetrat 1,30; L-t. Miulescu 1; St. Stănescu 1; Cap. Paltă 1; Cap. Dumitrescu 1; Cap. Stoicescu 1; D-r Malamuceanu 1; Capitan Soicolescu 1; L-t. Voicescu 1; L-t. . . . 1; Cap. . . . 1.

Total lei 20, bani 30.

No. 200. Incredințată d-lui V. Scipione, șeful Biuroului fondurilor din Ad-ția Domeniilor V. Staadeker 10; H. Staadeker 10;

Personalul casei:

M. Beiler 2; I. Ștern; Ph. Freudman 2; S. Finkels 2; I. Kronberg 1; Ad. Hecter 1; S. Goldenzoreig; L. Langbank 1; I. Heldenbusch 1; I. Bernștein 1; Philipphobel 1; Tudor Munteanu 1; Teodor Theodorescu 1; Ioames Bolton 1; I. Herdan 1; Ilie Marcu 1;

Total lei 80.

No. 216. D-I D-r Gherasim Timus (Argeș) 20; Arhim Meletie Gibescu 2; Ierom Dionisie Alexe 1; Icon. V. Predeanu 2; Icon. P. Ciosu 2; Diacon C. D. Șendreanu 2; I. Panțurescu 1; Ambrosie Tanășescu 0,10; Diacon N. Oancea 2; Ion Pr. Stan 4.

Total lei 38, bani 20.

No. 222. DD. D-r Ghenadie Petrescu, fost Mitropolit lei 40.

CERNAVODA

In lista No. 9, incredințată D-lui Șef Poliției Cernavoda, au subseris:

Duqué G. I. 5; Fabrica Helios Hagianoff & Câmpeanu, Cernavoda 20; Tudorache Dimitrescu 4; Constantin Stefan 1; Gherasim Maeri 1; Frați Puschilă 5; Constantin Bulacu 5; Ioan G. Poppa 5; Ath. Rădulescu 10; Ion P. Manole 5; Panait Farmache 1; K. G. Kassapian 1; C. Taslăcian 2; Garabet H. Imamegian 2.

Total 65.

MEDGHIA

A. G. Mavromati 5; Marcu Grünberg 1; Marcu Gabay 1; Abduraman Abdulalin 1; Un bun creștin 1; Ziadin Muterem 2; F. T. Hristu 2; Oten Anezoris 1; Nedescifrabil 2; Ivanciu Boniu 1; Răducan Nițulescu 2; Vasile Popovici 2; Curt Asan Facri 1; Petre Ghrojdeanu 1; Medescifrabil 1; Otton Stăitatos 1; Nedescifrabil 1; A. Tîferman 1; Zēnai Agi Amet 2.

Total 28.

URBEA OSTROV

In lista No. 39, incredințată d-lui D. Gheorghiu, Primarul urbei Ostrov, au subseris: D. Gheorghiu 5; Nicolae Dumitrescu 1; Gh. Movilă 1, bani 50; N. Antonescu 1; V. Giurea 1; D. Poncleanu 50 bani; D. Mavinia 50 bani; Nicolae J. Neagu 50; Niculai Cauzea 2; Venel Cestelech 1; Marin S. Hriste fiu 1; Ioan Giumba 50 bani; Petre Rotaru 50 bani; Vasile D.

Mișcă 50; Marin Chircea 50; Psnă A. Zaim 50; P. Dimitriu 1; Nicola Ivan 1; I. A. Kochinachi 30 bani; M. Badulescu 50 b. Iorgu Ionescu 40; Amet Ibrahim 50 bani; Maria Gh. Vlad 20; Ion T. Vlad 50 bani.

Total 21, bani 90.

Lista No. 40, încredințată D-lui Maior Fratostiteanu, Comand. Garnizoanei Ostrov, au subscris: Maior Fratostiteanu 3; D-r Mărgărit 3; Căpitan Ciupilino 1; Căpitan St. Constantin; Locotenent Șerbescu V. 1; Sub-locot. Căpitan 1; Sub-locot. I. Georgescu 1.

Total lei 12.

Lista No. 41, încredințată d. D. Stratopol Ostrov, au subscris:

D. Stroftopol 5; Kevoork N. Matrossian 3; G. Rențea 1; Vasile N. Mischia 2; M. Moissidis 5; Naun D. Mischia 1; Pasco N. Mischia 1.

Total 18.

Lista No. 42, încredințată d-lui D. Boboc, Directorul școlii de băieți Ostrov, au subscris:

Dimitrie N. Boboc 2; Susana Boboc 50 bani; Maria Condromaz 50 b.; Constantin D. Boboc 20; Constantin C. Eutușianu 50 bani; Nicolae Gălcă 1; Amalia Gălcă 50 b.; Alexandru N. Gălcă 20 bani; Leon G. Poladin 50 bani; Cantacuzino N. Neculae 20 bani; Anghel C. Gheorghie 15; Șniter I. Pavel 20 bani; Ioan S. Vasile 20; Tăturu C. Vasile 10; Ioardan P. Vasile 15 bani; Ceacăru V. Stancu 20; Sima P. Ivanache 15; Stoica C. Neculae 20 bani; Șniter S. Moise 20; Alexe N. Alexe 10; Stancu Lefter 10 b.; Neagu Z. Alexandru 20; Vlad I. Constantin 20.

Total 8, bani 95.

Lista No. 44, încredințată D-nei Maria Eutușeanu, Directoara școlii de fete Ostrov, au subscris:

Maria Eutușianu, institutoare 5; Ecaterina Zamfirescu 1; Maria Căjenaru 1; D. Gheorghiu 1; T. Simionoff 50 bani; T. Dimcea 50 b.; L. Anghel 50; Vanghele Popescu 50; Dobri Nedela 50; Delea Ioan 30; Enciu Ilie 50; Dumitru Cojocaru 50; N. Halcaras 20; I. N. Belu 20; E. Vanghele 20; Ecaterina Cantacuzin 20; Fanița Sima 30; Emilia Căfloglu 10; Dobre Tărabiu 30; Tudor Ionescu 20; Lucia Popescu 50.

Total 14.

Lista No. 46, încredințată d. D. Gheorghiu, Primarul urbei Ostrov, au subscris:

Petre (Lefter) Nedelcu 50 bani; Floria Popescu 40 b.; Hacıadur Hacıg 50; Vasile Zaim 1; Theodor Stavropol 1; Temistocli Stavropol 50; Samoil Șniter 50 b.; Garabet Poladian 1; Miran Poladian 1; Petre Căfloglu 50 b.; Vasile Stănescu 30; Nicolae Moise 50; Panait Dimitriu 2; Amet Ibrahim 1; Șcipioane D. Popp 1; Locot. I. Castrici 1; Vasile Mischia 30 b.; Sctrak 1; Nicola Ivan 1; Tudor D. Nedelcu 20; Marin Theodorescu 1; Ioan Neguleru 20; Iani Cochinache 1; Lambache Anghel 50; Marmache Vasilescu 50; Atanase Dima 50.

Total 18, bani 90.

Lista No. 47, încredințată d-lui D. Gheorghiu, Primarul urbei Ostrov, au subscris:

Mihale Tudor 1; Ion Stoenică 1; Floria Voicilă 30; Ghiula Doboga 50; Gheorghie Nicolescu 50; Vasile Stavropol 1; Toma Anesti 1; Ivanciu Mihalache 20; Stavru Constantin 50; Cristu Ștefan 50; M. Machera 1; Ghavril Serbinof 50; Memet Calfa 1; Const. Gheorghiu 40; Nicoli Hulera 50; Ivan Belu 50; Dumitru Cojocaru 50; Ali Mustafa 1; Mușat Cristea 1; Soare Nedelcu 50; Mustafa Osman 50; Lefterache D. Sarii 50 bani; Păsec Poladian 1; Chircor Sereman 50 b.; Constantin Stoica 50; Ath. Negoescu 1.

Total 17, bani 40.

Lista No. 48, încredințată Preotului Ștefan Popescu din urba Ostrov, au subscris:

Preot St. Popescu 2; Kemal Hagi Osman 2; Tanase N. Macanasi 50 bani; Eanachi Pandeli 50; Mamut Osman 50; H. Vangheli 50; Mihalachi Prodan 2; Iordan Ionică 1; Panait Slavu 1; Dumitru Ionică 1; Anghel Gheorghie 50; Gheorghie Boboc 50; Ivan Florea 50; Ivanciu Cheoseaua 70; Dumitru Gheorghie 50.

Total 13, bani 70.

Total general lei 4356, bani 70.

(Va urma)

=====
A apărut No. 16, anul V,
din excelenta revistă de medicină populară
„SANATATEA”
cu un sumar bogat și foarte interesant.

NOUTAȚI LITERARE

Am primit la redacție o nouă lucrare foarte interesantă care tratează despre „Dobrogea și Dobrogeni,” de d. C. Pariano, fost prefect al jud. Constanța.

D-l Pariano e un profund cunoscător al lucrurilor și al oamenilor din Dobrogea, pe lângă aceasta vederile sale izvorîse dintr'un studiu profund al caracterului diferitelor naționalități ce locuiesc, de acea lectura acestei lucrări ne-a procurat o deosebită plăcere și ne-a luminat în multe privințe.

Reproducem din cartea d-sale următorul pasagiu spre a se vedea cum se făcea administrație în județul nostru în trecutul apropiat.

Iată ce zice d-l Pariano :

Ministerul de război, sub d-l Sturdza, voind să construiască 60 de pichete pe frontiera bulgară, numără 100,000 lei prefecturei de Constanța, spre a i le construi.

După ce a încasat suma, prefectura obține, prin Ministerul nostru de externe, să ia apă de geabă din fântânile Bulgariei, căci noi nu avem apă, în apropiere de unde se construiau pichetele. Apoi Ministerul de Domenii îi cedează ca piatra ce va extrage din carierele statului pentru construcțiunea pichetelor să o plătească prefectura cu o reducere de 75 %. Nisipul asemenea îl ia degeaba. Materialele de la pichetele vechi le întrebunțează la cele noi, lucru ce nu intra în tocmeală. Varul îl arde cu pae luate de la săteni, fără plată... Și așa, cu toate luate degeaba, construiește 60 de pichete, pe care ministerul de război le plătește cu câte 1.666 de lei unul, pe când Divizia armatei din localitate, cu un an înainte, construise 7 asemenea pichete numai cu câte 700 lei unul, platind totul în bani.

Mai mult, prefectura îndrăznește să o-

blige 14 comune dinprejur să care tot materialul necesar la construcțiunea acelor 60 de pichete, cale de 60 km depărtare, fara absolut nici o plată.

Asfel, fiecare locuitor din acele 14 comune de pe granița, a fost executat și a făcut câte 20—25 de transporturi de beilic, pe când prefectura încasează întreit prețul construcțiunei pichetelor.

Iată ordinul prefecturei dat pentru executarea locuitorilor la transpoarte fără plată :

No. 6.130 din 12 Iunie 1904.

Telegramă Telefonică

Primarilor din Silistra-Nouă, Baeram-dede, Satu-Nou, Lipnița, Esehioi, Almalău, Gârlița, Dobromir, Enișenlia.

„Sunt informat că transportul materialelor pentru pichete merge foarte slab ; dacă la o viitoare inspecție, care se va face peste puțin, voi constata aceiași molicione, voi lua cele mai aspre măsuri spre a îndrepta o stare de lucruri care nu sunt dispus a o tolera“.

(ss) Prefect, S. Vârnav.

D-l Vârnav nu a voit să plătească nici piatra extrasă din carierele particulare.

La reclamația unui proprietar. iată satisfacția ce i s'a dat de prefect :

Domnului Sub-prefect,

A se arăta petiționarului că legea Dobrogei nu dă drepturi proprietarilor de pământuri asupra pietrei din cariere, pe care ei nu o pot exploata nici întrebunța în folosul lor. (?!?)

18 Maiu 1904.

(ss) S. Vârnav.

După cum se vede, Prefectul Vârnav, nu își apropia numai munca sătenilor, dar mai voia să le ia și dreptul de proprietate, mai cu seamă atunci când avea trebuință de piatră ca să construiască!“

(Vom mai reveni).

LA BERERIA „REGALA“

Fraților **GHEORGHIU**

SE SERVEȘTE

CEA MAI EXCELENȚĂ BERE DE OPLER

ȘI MANCARI RECI

Serviciul prompt și orchestra în toate serile

HOTEL CONTINENTAL

CEL MAI ELEGANT

Situat în centrul orașului îl recomandăm tuturor acelor ce vizitează Constanța.

DROGUERIE MEDICINALA

ALEX. I. HELDENBUSCH

CONSTANȚA

Strada Carol (sub Hotel Regal)

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca: parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc., se vinde mai ieftin ca ori unde.

MARE DEPOSIT

DE

Vinuri Indigene și **Țuică** naturală

LA DOMNUL

G. RIZESCU zis **BUCUREȘTEANU**

Vinurile cele mai renumite și

naturale de Odobesti și Cotnari se găsesc numai la depozitul d-lor *Frați Mihail și Vasile C. Cotta.*

MARE DEPOSIT DE FĂINĂ

EFTIMIE A. RADU

CONSTANȚA

Strada Mangaliei No. 39

COFETĂRIA „LA FURNICA“

A DOMNULUI

PETRE POSTELNICU

E asortată cu cele mai delicioase bomboane și dulceturi.